

в рамках поняття Інтернету речей і розвитку концепції віртуальної власності. Тому на сьогодні важко говорити про особливості правового регулювання віртуальних речей як елементів Інтернету речей, але вже сьогодні зрозуміло, що так само, як і фізичні об'єкти, деякі віртуальні об'єкти повинні мати можливість змінювати власника, потрібно передбачити наслідки передачі девайсу, в якому міститься такий об'єкт тощо, і ці питання потрібно вирішувати.

Список використаної літератури:

1. Некіт К.Г. Деякі правові проблеми Інтернету речей та напрямки їх вирішення // Часопис цивілістики. – 2018. – № 31. – С. 54-59.
2. Интернет вещей: сетевая архитектура и архитектура безопасности. – URL : <http://internetinside.ru/internet-veshhey-setevaya-arkhitektura-i/>
3. J.P. Espada, O.S. Martinez, B.C. Pelayo Garsia-Bustelo, J.M. Cueva Ljvelle. Virtual Objects on Internet of Things. – URL : <https://pdfs.semanticscholar.org/8aeb/8061f638ba7fb8eae8df3a83fa66c85c0379.pdf>
4. Joshua A.T. Fairfield. Virtual Property. – URL : <https://scholarlycommons.law.wlu.edu/wlufac/452/>

Ключові слова: віртуальні речі, інтернет речей, ІТ-право, віртуальна власність.

Ключевые слова: виртуальные вещи, интернет вещей, IT-право, виртуальная собственность.

Key words: virtual things, internet of things, IT-law, virtual property.

ОМЕЛЬЧУК ОЛЕКСАНДР СЕРГІЙОВИЧ

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВА НА ПОВІТРЯ В КОНТЕКСТІ РОЗШИРЕННЯ ЗМІСТУ ПРАВА НА ЗАБУДОВУ

Вітчизняне законодавство у визначенні правової природи суб'єктивного права на забудову виходить з вузького підходу, вказуючи на похідний характер природи даного права від прав на землю. Конструкції «право на забудову земельної ділянки», «збудова територій» тощо свідчать про виключну пов'язаність діяльності із забудови з таким об'єктом як земля та комплексом прав щодо цього об'єкта. Однак стрімкий розвиток технологій та поступове зменшення об'ємів незайнятої під будівлями та спорудами землі спонукає переглянути усталені підходи до природи права забудови. Тим більше в законодавстві зарубіжних країн майже століття передбачено норми щодо забудови водних об'єктів (Королівство Нідерланди) та повітря над земельними ділянками (США).

Просторові межі здійснення права на землю закріплювалися ще в римському праві та концентрувалися у формулі «*Cuius est solum, eius est usque ad coelum et ad inferos*», що фактично означало розуміння володіння землею в комплексі з правами на все, що над нею та під нею, дослівно – «від небес до аду» [4, р. 246]. Дана концепція не викликала сумнівів та не піддавалася додатковому тлумаченню аж до початку ХХ століття, коли місцева влада великих міст в Сполучених Штатах не зіткнулася з проблемою вичерпання горизонтальних поверхонь для побудови будинків та споруд та необхідністю збільшення поверховості новоствореного будівництва. Влада Нью-Йорку, наприклад, превентивно встановила ліміт на володіння лише повітряним простором на висоті 35 поверху, а отже й передбачила можливість забудови лише цього об'єму повітря над земельною ділянкою [1].

Американські забудовники швидко знайшли креативний вихід із ситуації, здійснюючи забудову над вже існуючими об'єктами інфраструктури міста. Першими, хто застосував подібну практику, були власники залізних доріг, які почали продавати права на повітря над залізничними коліями, які в подальшому були забудовані. Найяскравішим прикладом такої забудови став Великий центральний термінал в Нью-Йорку, який поєднував як станцію, так і 50-поверхову будівлю над нею [3]. Згодом до цієї практики долучилися й будівельники доріг та автомагістралей, які продавали права на повітря над своїми об'єктами в Бостоні, Лос-Анджелесі, тому ж таки Нью-Йорку та інших великих містах [2].

Крім того права на повітря стали об'єктом купівлі-продажу і між сусідами за земельною ділянкою. Для того, щоб легально збільшити поверховість будівлі в місті Нью-Йорк, забудовники викупали «повітряні права» в сусідів, які не використовували свої права на повітря в повному об'ємі, а отже власники сусідніх будівель нижче 35 поверхів продавали права на невикористане повітря своїм сусідам. З огляду на те, що міські норми дозволяли викупати лише «повітряні права» сусідів, то фактична купівля таких прав для великих забудовників представляла собою ланцюжок перепродажів такого права. Сьогодні місцева влада внесла пропозицію вільного продажу прав на повітря, що дозволить власникам низькоповерхових будівель з будь-яким розташуванням отримувати вигоду від продажу повітряних прав, частина з якої буде йти на благоустрій міста [1].

Ще одним прикладом використання прав на повітря для реалізації права забудови може слугувати будівництво споруд та будівель безпосередньо над чужими земельними ділянками, коли частина такої будівлі або споруди на певній висоті виходить за межі власної земельної ділянки і простирається над чужою земельною ділянкою або спорудою. Такі консольні будівлі, в яких основа є вужчою ніж певні поверхи, є поширеними в мегаполісах по всьому світу. Крім того можна констатувати, що практика такого будівництва стає популярною і в нашій країні, а отже зміст прав на повітря повинен бути регламентований

вітчизняним законодавством для уникнення спірних ситуацій між окремими власниками земельних ділянок та забудовниками.

Отже, використання вузького підходу до визначення права на забудову не є виправданим з огляду на технологічний прогрес та ускладнення суспільних відносин на сучасному етапі розвитку міст. Аналіз зарубіжної практики регулювання здійснення прав на повітря власниками земельних ділянок повинен використаний при формуванні доктрини цивільного права в питанні здійснення права на забудову в повітрі.

Список використаної літератури:

1. Скільки стоить воздух Нью-Йорка? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://znaj.ua/ru/popcorn/skolko-stoyt-vozduh-nyu-jorka>.
2. Варламов И. Право на воздух. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://varlamov.ru/2407940.html>.
3. Grand Central Terminal; The 23-Story, Beaux-Arts 1913 Tower That Wasn't. New York Times. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.nytimes.com/1998/10/11/realestate/streetscapes-grand-central-terminal-23-story-beaux-arts-1913-tower-that-wasn-t.html>.
4. Clement Lincoln Bouvé. Private Ownership of Airspace. *Air Law Rev.* 232, 376 (1930), P. 246–248.

Ключові слова: право на забудову, право на повітря.

Ключевые слова: право на застройку, право на воздух.

Key words: the right to build, the right to air.

РОМАНЮК АНДРІЙ БОГДАНОВИЧ

Івано-Франківський юридичний інститут
Національного університету «Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри цивільного та господарського права і процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СПЛАТИ ВИКОНАВЧОГО ЗБОРУ (ОСНОВНОЇ ВІНАГОРОДИ ПРИВАТНОГО ВИКОНАВЦЯ) У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Виконавче провадження – це діяльність, спрямована на примусове виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб). При цьому, якщо мова йде про виконання судових рішень, то виконавче провадження одночасно є завершальною стадією судового провадження (ст. 1 Закону України «Про виконавче провадження»).

Примусове виконання рішень покладається на органи державної виконавчої служби (державних виконавців) та на приватних виконав-